

Ára 600 korona

HARJDUFÖLD

1924. év február 21.

CSÜTÖRTÖK

Debreczen, VI. évf. (43.)

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

HELYBEN ÉS VIDÉKEN EGY ÓRA 800 K.
EGYES SZÁM ÁRA 400 K.

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ:

KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
DEBRECEN, PIAC-UTCA 59. SZÁM
TELEFON 3-48. SZÁM.

Az angol kormány felháborodott tiltakozása Peidlék félrevezető mesterkedései ellen

A magyar kölcsönügy fejleményei

Angol kormánykörökben komoly felháborodást keltett a budapesti baloldali sajtónak és az esztrák sajtó egyrészének Peidl Gyulaék látogatásához fűzött különböző következtetései. Határozottan kijelentették, hogy egyenesen

abszurd dolog feltételezni, hogy az angol kormány egy pillanatra is arra gondolna, hogy idegen országok ellenzékeivel intrikál-

jon a meglevő kormányok ellen, vagy, hogy egyáltalán egy pillanatra is szóbaállna nem hivatalos elemekkel a törvényes kormány háta mögött. Ez a kormány egy percig sem gondol arra, hogy a Magyarországgal fennálló szíves jóviszonyt megbolygassa, annál kevésbé, mert a teljes önrendelkezés alapján áll és nem akar egy idegen állam belügyeibe a legtávolabbról sem beavatkozni.

Az új angol kormány vállalja elődjének kötelezettségeit a magyar kölcsön ügyében

London, február 20. A Reuter ügynökség úgy értesül, hogy a jelenlegi angol kormány elvállalta azokat a kötelezettségeket, amelyeket az előző angol kormány a magyar kölcsön kérdésében vállalt és hogy a kölcsöntervezetet keresztül fogja vinni.

A szerb király aláírta a fiumei szerződést

Miután a skupstina elfogadta az Olaszországgal kötött szerződést, Sándor király aláírta a fiumei kérdésre vonatkozó szerződést és az Olaszországgal való baráti szerződést. A ratifikáló okmányok kicserélése még ezen a héten megtörténik Rómában, úgy, hogy Fiumében

az új jogi helyzet már a jövő het elején életbe lép.

Az angol sajtó a magyar koronapánikról.

Az angol sajtó egyhangulag annak a meggyőződésének ad kifejezést, hogy a magyar kormány intézkedései elégségesek arra, hogy az alopálan pénzügyi pánikot megelőtsék.

Botrányok sorozata a nemzetgyűlésen

Óriási viharok a minisztereink felszólalása körül Az ún. „Kossuth-párt” botrányos kiohanása a debreceni események miatt

A nemzetgyűlés mai ülését negyed 12-kor nyitotta meg Scitovszky Béla elnök. Harmadosztali olvasásban is elfogadják a földreformnovelláról szóló törvényjavaslatot.

Zsitvay, a mentelmi bizottság előadója betérjeszti a bizottság jelentését.

Rágalmazás és becsületsértés miatt felfüggesztettek Rupert mentelmi jogát

Ismerteti Rupert Rezső mentelmi ügyét. A székesfehérvári törvényszék Rupert mentelmi jogának felfüggesztését kérte, mert ellene rágalmazás és becsületsértés vétsége miatt felfüggesztették.

A nemzetgyűlés kiadja Rupertet.

Következik Propper Sándor mentelmi jogának tárgyalása, akit sajtó utján elkövetett rágalmazás miatt kér kiadatni a kir. ügyészség. A bizottság javasolja Propper mentelmi jogának felfüggesztését.

Rupert panaszkodik, hogy a székesfehérvári törvényszék nem fogadja el a bizottság jelentését.

Szilágyi Lajos támadó hangú felszólalása után elnök az ülést fel-

függeszti s a kormánypárt értekezlete miatt csak 1 órakor nyitja meg újból.

Propper Sándor mentelmi ügyét tárgyalják folytatásgosan. Ekkor lép a terembe Nagy Vince, aki mellett a faji fajvédelem exponensei lármás izléstelenséggel tüntetnek.

Elnök ezután felbeszékítja az ülést, napirendi javaslatot tesz.

Rakovszky István a napirendhez szólva javasolja, hogy a napirend első pontjával vegyék fel a politikai helyzet megbeszélését. A miniszterelnök olyan törvényjavaslattal lépett a Ház elé, amely csak egy néhány embernek volt a titka. Kérde, mit csinált a kormány azzal a jövődellemmel, amit három éven át az állampolgárokból kipréselt.

A parlament történetében hihetetlen helyzet történt, az, hogy a miniszter, akinek a neve ezen a javaslaton alá van írva, megbukott, de javaslata megmaradt. Felolvassa az igazságügyminiszternek a Baross Szövetség vacsoráján mondott beszédét. Parját ritkítja, hogy egy miniszter ilyen lesújtó kritikát mondjon saját kormányáról.

Bethlen István gróf miniszterelnök: Sajnálattal állapítja meg, hogy a tulsó oldalon elkövetnek mindent, hogy az országban levő felindulás és zavar fokozódjék.

A baloldalon óriási zaj: Nem áll, mondjon le!

Bethlen: A tisztelt képviselő ur minden olyan izgató kérdést, ami...

Óriási zaj a szélsőbaloldalon, úgy, hogy a miniszterelnök szavai elvesznek a zajban. A kiabálás és láрма percokig tart. A jobboldal felállva tapsol a miniszterelnöknek, a baloldal erre még nagyobb zajongásban tör ki. Az elnök Esztergályost rendreutasi ja. Óriási felháborodás a jobboldalon. Felkiáltások: Epstein!

Farkas István helyéről felugorva kiáltja: Gyere ki! A jobboldal nagy derűvel veszi tudomásul ezt a kijelentést. Csak menjenek! — kiáltják.

Végre egy kis szünet áll be a zajban, miatt Esztergályos-Epsteint a mentelmi bizottság első utasítják az elnök indítványára.

Bethlen: A közvéleményt meg-

Áttérnek az interpellációkra

Csik József terjeszti be interpellációját az elemi és polgári iskolai tanítók anyagi helyzetének javítása érdekében.

Meskó Zoltán interpellációjában a földmivelésügyi minisztertől a szőlősgazdáknek régáttal való ellátást kéri.

Nagyatádi Szabó István válaszában kijelenti, hogy e célból tőle telhetőleg mindent megtesz.

A Népszava aljas támadása a katolikus egyház ellen

Krocker Kálmán a Népszavában megjelent „A kegyes püspök városában” című felekezeti és egyéb izgatást tartalmazó cikkért interpellál. A cikk hemzseg a valótlanágoktól. A tendenciája az, hogy a katolikus vallást támadja.

Ilyen jelenségek után azt mondja, hogy csak

Jöjjön a rendtörvény.

A keresztyén polgári pártokhoz azt a kérést terjeszti, tartssanak össze, mert különben ismét bekövetkezik az 1918. Szigoru intézkedést kér az igazságügyminisztertől a Népszava említett cikke miatt.

Alattomos támadás a debreceni Vörös Kereszt ellen.

Hegymegi Kiss Pal: Kifogásolja, hogy Debreczenben ünnepélyes fogadtatásban részesítették Albrechtet. Leírja a főherceg debreceni fogadtatását.

Szabó József: Érdeklí ez ma az országot? Ma a korona zuhanása és a drágaság a fontos.

A belügyminisztertől kérde, hogyan lehetséges az, hogy hivatalos szervek vettek részt az ünnepélyes fogadtatáson. Felemlíti, hogy a baloldalon felfüggesztették a szesztilalmat.

Petri Pal személyes kérdésben ki jelenti, hogy ő a Vörös Kereszt

nyugtadni volna az ellenzék feladata, ezzel szemben kihasználja a felindulást, amely az országban van és ebből magának politikai hasznot húz.

Ebben az időben nem fellzngatásra, hanem megnyugtatasra van szükség.

Ami a szükségrendeletet illeti, az alkotmány értelmében a kormánynak joga van szükségrendeletet kibocsátani, de köteles is ezt megtenni és a parlamenttől felmentést kérni. Az országban ma olyan állapot van, amelyben a kormánynak kötelessége volt intézkedni. A kérdéstől a kormányra nézve

bizalmi kérdést csinál,

mert vagy bukik ezzel a kormány, vagy áll.

Perlaky György: A kormánypárt a kormánnyal vállalja a felelősséget.

Farkas István Rakovszky napirendi javaslatát fogadja el.

Erdődy Harrach Tihamér az elnök napirendhez járul hozzá.

A nagy többség az elnök napirendi indítványát fogadja el.

egyestület igazgatósági tagja, mint ilyennek joga volt részt venni a debreceni balon, amelyet Albrecht főhercegnek, mint díszelnöknek tiszteletére rendeztek. A debreceni ifjusági Vörös Kereszt egyesület is beszámolórt tartott. Ezeknek az intézményeknek működését hivatalból kötelessége figyelemmel kísérni.

Rakovszky Iván belügyminiszter: Azt hiszi, hogy akkor, amikor Albrecht királyi herceg...

Nagy zaj a szociáldemokratáknál.

Pikler: Micsoda királyi herceg?

Dabasi Halász Mór: A születést nem veszítheti el,

maga is zsidó és zsidó marad mindvégig.

Rakovszky: Ugy tudom, hogy Magyarországon a királyság intésménye nincs eltörölve, sőt tétéles törvények tartják azt fenn. Nincs törvény arról sem, hogy a főhercegi címet eltörölték volna. A helyzet az, hogy Albrecht királyi herceg, mint a Vörös Kereszt egyesület díszelnöke, nemcsak a Vörös Kereszt közgyűlésein, hanem annak balján is résztvevett. A Vörös Kereszt egyesületnek teljesen szabadságában áll, hogy a díszelnököt milyen pompával és külsőséggel fogadja. Kijelentette a képviselő ur azt is, hogy egyes hatóság személyek résztvettek a fogadtatáson. A detronizációs törvényből nem folyik az, hogy a magyar nemzet haraggal, vagy udvariatsággal viseltessék azokkal szemben, akikkel évszázadokon keresztül össze volt forrva.

(Nagy zaj és ellentmondások a szélsőbaloldalon.)

Rakovszky: A volt uralkodó családok pedig számos tagja ma is Magyarországon tartózkodnak és azok olyan becsületes magyar hazafiak, mint közölünk bárki.

Ki kell jelenteni végül, hogy a királyi herceg nem is vett részt azon a vacsorán, amelyre a szesztilalmat felfüggesztették. Egy régen kitért tervről volt szó a bal megtartásánál, amelyen 10 millió korona folyt be nemes célra. Hogy a főispán is részt vett a fogadtatáson, az természetes, mert hiszen a Vörös Kereset élők. Hogy a főkapitány is megjelent, az is természetes, mert hasonló ünnepeken is kötelessége megjelenni. Ismételtelen kijelentem, hogy

ebben az ügyben nincs politikum, az egyszerűen larsadalmi esemény volt.

Ezek a támadások csak arra alkalmasak, hogy azt a kevés tekintélyt, azt a kevés tiszteletet, amelyet az ország egyesek iránt érez, továbbra is aláássák.

A belügyminiszter válaszát a kormánypart élénk helyesléssel fogadta.

Horváth Zoltán személyes kérdésben szólal fel: Amikor Albrecht ur... Nagy felháborodás az egész Házban.

Elnök teljesen tohetetlen a nagy viharban, a rendet nem tudja helyreállítani és így az ülést kénytelen felfüggeszteni.

Szünet után az elnök jelenti, hogy Horváth Zoltán a személyes megtámadtatás kereteit túllépte és ezért megvonja tőle a szót.

Csáky Károly gróf honvédelmi miniszter felszólalása után az interpellációt kiadják a miniszterelnöknek.

Rupert okvetellenkedése

Rupert Rezső: Végtelen unalmas-sággal zavaros dolgokat ad elő mindenféle össze nem függő kérdésekről. Az elnök figyelmeztetése után nagy derűtséget kelt következő kijelentése:

— *Akik beszédemet figyelmesen végighallgatják, megtalálják majd az összefüggést bennük.*

Majd kijelenti, hogy a Hajdúföldnek egy példányát óhajítja felolvasni,

amelyben egy távirat szövege jelent meg. A távirat a Haendel-párt elnökének szól és az volt benne, hogy van szerencsém értesíteni, hogy a Haendel Vilmos programbeszède alkalmából a Kormányzó ur öfömlétőségének küldött üdvözlő táviratot köszönettel veszem tudomásul. Ezt a táviratot a kabinetiroda küldötte. Podmaniczky Frigyes báró: Ez csak udvariassági aktus.

Rupert: Kérdi, szabad-e ilyenek megtörténni.

Kuna P. András: Mit mesél?

Rupert a padot veri és egy kvalifikálatlan kifejezést ordít oda

Az egyesített bizottságok elfogadták Kállay törvényjavaslatát

A nemzetgyűlés pénzügyi, közgazdasági és igazságügyi bizottsága szerdán délután Raday Gedeon gróf elnökletével ülést tartott és folytatólagosan tárgyalta a korona értékcsökkenésének megállításáról szóló törvényjavaslatot.

Gömbös Gyula felszólalásában kifejti, hogy a kapkodó pénzügyi politikának szintén része van a koronarontásban. A külföldi kölcsönt bizonyos fokig szerencsétlennek tartja. A kényszerkölcsönt azoknál kell erősen igénybevenni, akik közvetve, vagy közvetlenül okai a koronarontásnak. Az adózásmál a kevésbé súlyos merkantil-bankéreltségekkel szemben kell most kíméletlenül eljárni. Nézete szerint a kormány vonja le a konzekvenciákat s kérjen új megbízatást s teremtsen új atmoszférát.

Ezután Várnay Daniel, Hegyes-halmi Lajos szólaltak fel, majd Bethlen István miniszterelnök men-

csontosnak.

Elnök kijelenti, hogy Rupert olyan durva kifejezést használt képviselőtársai ellen, amelynek alapján tőle a szót megvonja.

Rakovszky belügyminiszter csupán egy tényt akar leszegezni. Az a sürgöny, amelyet Rupert felolvasott, nem egyéb a szokásos udvariassági aktusnál.

Rupert személyes kérdés címén újra zavaros elneveltetésbe kezd.

Elnök figyelmezteti Rupertet, hogy maradjon a személyes felszólalás kereteiben, különben kénytelen lesz megvonni a szót.

Rupert belehabarodva mondatainak kaoszába, indulatosan felel.

A mai ülés fél 7 kor ért véget.

tegette a kormány pénzügyi politikáját. Walkó Lajos kereskedelemügyi miniszter, Rassay Károly és mások felszólalásai után a bizottság az első paragrafust a helyettes pénzügyminiszter által javasolt módosításokkal fogadta el, a második és harmadik paragrafust hozzászólás nélkül.

A negyedik paragrafusnál Temesváry Imre előadó azt javasolja, hogy az első mondat helyébe a következő szöveg jöjjön: Jövahagyatik a m. kir. pénzügyminiszternek az az intézkedése, hogy egy külön törvény alapján felveendő állami kölcsönre az 1923. évi jövedelemadó négyesrészt és a vagyonadó hatszorosát kitevő összegnek előlegkép való befizetése iránt intézkedett.

A bizottság a szakaszt az előadó módosításával fogadta el.

Az utolsó szakaszt észrevétel nélkül fogadták el és az egész javaslatra nézve kimondták a sürgősséget.

Debrecen adózása a múlt évben

A városi tanács keddi ülésén dr. Vasáry István adóügyi tanácsnok érdekes adatokat közölt Debrecen múlt évi adózásáról. A kimutatás szerint Debrecen lakossága 1923-ban az állam, város és egyes intézmények részére köztartozás fejében 13 milliárd 11 millió 478 ezer koronát fizetett be. Ebből az összegből az államot illeti 11 milliárd 986 millió korona, a várost 878 millió 286 ezer korona, míg más hatóságokat és intézményeket 147 millió 157 ezer korona.

Az állami bevételek között a legtekintélyesebb az általános forgalmi adó, amely a maga 3,5 milliárdos bevételi eredményével több, mint 50 százalékkal múlja felül az összes egyenesadók nem egészen 2,3 milliárdos bevételét.

A dohányjövődék több mint 2,5 milliárd bevételt eredményeztek. Utána az állatforgalmi adó következik 905 millió korona bevétellel. A buza földadó 585 millió, a határvám 530 millió, a fogyasztási és italadók 449 millió, az illetékek 477 millió, a bélyegjövődék 414 millió korona bevételt mutatnak, a fényüzési forgalmi adóban 291 millió korona folyt be.

A várost illető 878 millió koronás bevétel főbb tételeit adják (összegei pótadó, utadó és telekértékadó együttes összege) 148 millió. Bor, hus, szeszfogyasztási adók 146 millió. Ált. kereseti adó 161 millió. Alkalmazottak kereseti adója 145. Vigalmi adó 112 millió. Városi pót-illeték 45 millió. Helypénz 30 millió korona. Jótékonyági adóban az 1923. év folyamán 76 millió korona folyt be.

Debrecen az első orosz megszállás alatt 1849-ben.

VII.

Az oroszok viselkedéséről még ma is sok szájhagyomány él Debrecenben. Akadnak öreg emberek, akik olykor-olykor felidéznek egyet-mást a muszkákról gyermekkoruk emlékeiből. A szemtanúk nagyrésze ugyan már porladozik, de az ő szájukból az utának jött generáció átvette kegyelettel, lelkesedéssel és fájdalommal örözt emlékeiket, átvetve még gyermekkorában, a mesék idejében, mint szép és szomorú meséket. S ha a mende-monda gyakran el is tér a történetek hűségétől, megmaradtak az írások, a hivatalos feljegyzések, melyek nyomán irtuk meg mi is e néhány nap történetét.

Ezek nyomán akarunk szólni az orosz csapatok viselkedéséről, első sorban pedig a lakossággal szemben tanúsított bánásmódukról is.

A debreceni orosz sereg a Magyarországgal szemben felvonult s négy hadtestből álló orosz haderő 4. hadteste volt. 45.000 emberből állott megfelelő ágyúkkal és poggyász szekerekkel ellátva. A katonák ruhával és fegyverrel az akkori kivilnalmak szerint jól voltak felszerelve s bizony fájdalmas ellentétet képezett ez a friss, felszerelt, és jól vezetett katonaság a mi szegényesen ruházott és szegényesen fegyverzett honvédekkel szemben, akik fáradtan, lerongyolódottan és reményeikben is

megtörtén vonultak ki a városból. A tisztikar ragyogó ruhája, Cseodajeff fényes kísérete csak fokozta az ellentétet.

Innen ered, hogy a város lakóinak a nemzeti ügy győzelme iránt táplált reményeit erősen lelohasztotta az orosz sereg látása s az oroszok kivonulása után sem volt erős többé bizodalma az ügyek jobbrafordulása iránt.

A csapatok között szigorú fegyelem uralkodott, a cári sereg vak engedelmességre nevelt katonáit rendben tartották a tisztiek s igyekeztek megakadályozni a háborús hadjáratokkal járó erőszakoskodásokat, rablásokat, kegyetlenségeket.

Hogy ez teljesen nem sikerült, az is elképzelhető. Egyes csoportok megmelegtek egyes házakat s ott azután megpróbálták az erőszakos fellépést. A nőkkel szemben sem viselkedtek durván s a mi asszonyaink hamar megismerve gyávaságukat, sok helyen megtették a csatangoló és élelem után kutató katonákkal, hogy alaposan megbízták, elindspárgolták és kilökték az ajtón az utcára őket.

Ha pedig erőszakoskodásuk híre a parancsnokok fülébe jutott, azok nem takarékoskodtak a büntetéssel. Az egykoru Alföldi Hirlapnak a muszka sereg kivonulása után megjelent egyik számában olvashatjuk, hogy három orosz katonát, akiket a rablásban tettenérték, főbelöttek. A nagyerdei fürdőháznál táborozó

csapatok a fürdőházat vandál módon rongálták és pusztították. Ez ügyben maga Zass orosz generális rendelte el a vizsgálatot.

A város teljesen el volt zárva a külvilágtól. Bejőni szabad volt, de kimenni nem. Aránylag a városban belül maradt lakosság élete és vágya volt a legnagyobb biztonságban, a kapukon kívül már gyakoriabbak voltak az erőszakoskodások, míg legszánandóbb sorsuk a tanácsokra menekült gazdálkodóknak volt. A város körül táborozó huszarak, kozákok beszáguldozták a környéket s ezeken a helyeken már bátran és kegyetlenül mertek fellépni a velük szemben tohetetlen tanyai lakossággal szemben.

Az oroszok leginkább csak enni-ivó után kutáltak, rablásaik és fosztogatásaik is ezekért történtek. Az orosz koszt, ugylátszik, nemcsak rossz volt, hanem kevés is. A magukkal hozott katonakenyérre nem nagy gusztussal nézett a debreceni ember: ez a kenyér valami lángosforma, keletlen, dagasztatlan léstahabarc volt. Megették mindent. Zsendicét zöld ugorkával is. Künnben a főzéssel nem sokat törődtek, megették nyersen, kivált a konyhakeri veteményeket.

Ez az étlap még jobban táplálta azután a kolera, mellet már magukkal hozták ide. Hullottak napról-napra, körülbelül 600-ra tehető a koleraiban elpusztult oroszok száma. A kolera itthagyták kivonulásuk

után, de a városi vezetőség éber és okos rendelkezései megakadályozta erőteljesebb kifejlődését. Kivonulásuk után a nagy mennyiségben hátrahagyott szemetet messze a várostól egy helyre összehordták és gondosan elégették. Hadházon már több kárt okozott a polgári lakosságban a kolera.

Az oroszok bejövetele előtt aggodva beszéltek arról is, hogy a fiatalokat össze fogják szedni és elviszik magukkal. Ebből semmi sem lett. Nem törődtek ilyesmivel.

A liszt, kenyér, vágómarha, bor, pálinka stb volt az ő legnagyobb gondjuk. Rengeteget harácsolnak össze Debrecenben, a csapatok és menekültek ellátásával az egész évben folyton és nagy mértékben terhelt lakosság a kényszer, a város halomra lövéséről szóló parancsok hatása alatt mindenét eladta s kenyér nélkül hagyta magát.

Akkor képzelhetjük el a lakosság hihetetlen erőfeszítését, a városi vezetők súlyos gondjait, ha figyelembe vesszük, hogy az oroszok kevés kivételtől eltekintve sem a köz, sem a magánvagyonban jelentősebb kárt nem okoztak s mégis a kivonulás után végzett karösszeírás 800.000 forintot tüntet fel. Ez akkori időben ijjeztő nagy summának legnagyobb részét a liszt és kenyér, vágómarha teszi ki, amit a városi előljárással szedett össze a már említett szigorú s folyton lövetéssel fenyegető parancsok hatása alatt.

Dr. Balázs Jenő bankháza Tőzsdei megbízások, kölcsönök, áruelőlegek.

Bölyny Dénes

Az örökké ható, alkotó, cselekvő, aktív erdélyi öserő hatalmas megtestesülése volt Bölyny Dénes, akinek tragikus eltávozta fölött össze-szorul most szűkebb patriája fiában a kesergő szív, debreceni tisztelőinek, híveinek és barátainak lelken végigrezdül a gyász s megrendült szeretete gyermekeinek, szomból kibuggyan az igaz szeretet tiszta gyöngye. A magyar föld nagy rajongója tünt el vele a magyar földért küzdő élők sorából, élete e szent földszeretetnek áldásos, tudós hirdetésében vetett és aratott s e tragikus magyar föld elveszte okozta lelki egyensúlyának megrázkód-tását. Ravatala körül a halálig hazafias igaz és egész férfi megillettét tisztelével érez együtt minden magyar, amerre csak martír tragédiájának híre elszáll...

Bölyny Dénes 59 éves volt, a híres biharmegyei Bölyny család sarja. Két évvel ezelőtt került Debrecenbe, a pallagi Gazdasági Akadémiára. Azelőtt kassai akadémiai tanár volt, ahol lángoló hazafisággal, nagy szakértelemmel oktatta tanítványait. Törhetetlen magyar érzelme, fajszeretete miatt a cseh megszállók üldözni kezdték, bebörtönözték s végül is meakölnie kellett, a csehek kiutasították a megszállott Felvidékről. Hazájának, szülő helyének elvesztése, az üldözés, magyar fájának szomorú sorsa rendkívül elkésértette, szinte buskomorra tette s kedélyállapotát, idegrendszerét erősen feldulta, ugyanígy, hogy a felgyülemlett keserűség, elkésérés fegyvert adott a kezébe, amellyel kedden délben kioltotta nemes életét. Bölyny tragédiája mély általános megdöbbenést keltett mindenfelé, a köztisztelőben álló, nagy tudású, kedves modoru professzor halálának híre őszinte nagy részvétet váltott ki.

A mélyen lesújtott család a következő gyászjelentést adta ki: Melysleges fájdalomtól megtört szívvél tudatjuk, hogy a hőnszeretett drága jó férj, a szerető édesapa, az önzetlen testvér, nagybácsi és rokon nagybőlyni Bölyny Dénes m. kir. gazdasági akadémiai tanár tevékeny életének 59-ik évében, zavartalan boldog házasságának 16-ik évében folyó hó 19-én hazafüni bánatában nemes lelkét visszaadta Teremtőjének. Felejthetetlen halottunk fő di részeit a református egyház szertartása szerint f. hó 21-én délután 2 órakor helyezzük örök nyugalomra a Kistemplomból a Kossuth-utcai temetőben. Pihenése csendes, drága emléke áldott legyen. Debrecen, 1924 február hó 19-én. Özv. Bölyny Dénesné szül. Gergely Jolán felesége. Bölyny Klára, Bölyny Juci gyermekei, Bölyny Bálint testvére. P. Szűcs Imréné szül. Bölyny Éva, dr. Ajthy Ferencné szül. Bölyny Gizella unokahugai. Irsai Szabó Lajosné szül. Gergely Iona, Gergely László, özv. Beke Józsefné szül. Gergely Ida, Gergely István, Gergely Andor sógorai és sógorónői.

A gazdasági akadémia tanári kara a következő gyászjelentést adta ki kiváló kartársa, elhunytáról:

A debreceni m. kir. gazdasági akadémia tanári kara mély fájdalommal jelenti szeretett kartársának nagybőlyni Bölyny Dénes gazd. akad. rendes tanárnak 1924 február hó 19-én munkasételekén 59-ik és érdemekben gazdag akadémiai tanári működésének 25-ik évében történt gyászos elhunytát. Megboldogult kartársunknak földi maradványait f. hó 21-én délután 2 órakor fogjuk a Kistemplomból az ev. református egyház szertartása szerint örök nyugalomra helyezni. Felejthetetlen kedves barátunk, akit a honfiai bánat annyira meggyötört, nyugodjál békében.

A menekült főiskolai hallgatók, akik jószágos támogatójukat, valóságos második édesapjukat veszítették el Bölynyben, a következő gyászjelentést adták ki:

A Debreceni Székely Egyetemi és Fő-

iskolai Hallgatók Egyesülete, valamint az abban tömörült Felvidéki Egyetemi és Főiskolai Hallgatók mély fájdalommal tudatják, hogy nagybőlyni Bölyny Dénes gazdasági akadémiai rendes tanár folyó hó 19-én váratlanul elhunyt. Megrendülve állunk szeretett honfitársunk és tanárunk holttesténél, kit a fájdalmas magyar sors egy életen keresztül üldözött. Ő megpróbált szembeszállni dacolva küzdeni, de fáradtan kidőlt a hazasors feletti elkésere deittségében. Emlékéből erőt fogunk meríteni a küzdelemhez, mely szent céljaink elérésére karjainkat megacélozza. Bucsuzunk mi hontalan erdélyiek és felvidékiek a magyar ifjúság szerető Apjától és emlékét örökre szívünkbe vessük. — Debrecen, 1924 február 20.

Azt az osztályt kell megadóztatni, amely a korona romlásán gazdagodott meg

Nagy Emil igazságügyminiszter különvéleményt adott be a Kállay-féle javaslattal szemben

Budapest, február 20. A tegnapi politikai események egyik szenzációs fejleménye, hogy Nagy Emil igazságügyminiszter, aki eddig is elítélte a katasztrófa felé vezető liberális-bankokrata rendszert, a valorizációról és a belső kölcsönről betérjett javaslattal szemben

különvéleményt jelentett be. Különvéleményének helytállóságát mi sem bizonyítja jobban, hogy a liberális lapok rémülten írják erről a dologról és az ismert mérgekve-resssel igyekeznek javaslatát fantasztikus tervnek minősíteni.

Köz tudomásu dolog, hogy az igazságügyminiszter a

Kállay féle pénzügyi politikával mindig szembeszállt

és annak országpusztító hatásai ellen küzdött.

Most a belső kölcsön kérdésben jelentette ki, hogy a kivételi állapot teljesen igazságtalannak és elfogadhatatlannak tartja. Ez ugyanis a belső kölcsönt az 1919. évben megállapított jövedelmi és vagyonarány alapján azokra veti ki, akiket az utóbbi évek liberális pénzügyi rendszere tönkre tett és

nem bántja azokat, akik a korona romlásából a jövedelem és vagyon végzetes eltolódásából óriási vagyonekat harcoltak össze.

A Baross-Szövetség tegnapi vesoráján, ahol Nagy Emil leplezetlenül adott kifejezést nézetének, a következő beszédet mondotta:

Magyarországot csak a tisztességes, keresztény alkotómunka bázisán lehet felelteni.

Sajnos, a koronából, a korona hanyatlásából csak a sibereknek lett hasznuk. Bármilyen történelmi is, én tiltakozom az ellen, hogy a belső kölcsön kibocsátásával kapcsolatban a teher megoszolása a jövedelem-és vagyonadó alapján történjék. Ez igazságtalanság. Igazságtalanság pedig azért, mert a vagyon-és jövedelemadó behajtásánál még mindig az 1919-iki vagyonmegoszlás az irányadó.

Ma egészen más már a vagyonadóarány! A romló korona horribilis hasznát egy egészen új társadalmi osztály fölörzte le. Mar most azzal teszük rá a koronát az eddigi pénzügyi politikára, hogy továbbra is ezt

A gazdasági akadémia ifjúságának Festetich Bajtársi Egyesülete a következő gyászjelentést adta ki:

A debreceni m. kir. gazdasági akadémia ifjúságának kebelében élő Festetich Bajtársi Egyesület mély fájdalommal jelenti, hogy szeretett magistere nagybőlyni Bölyny Dénes gazd. akad. rendes tanár f. hó 19-én életének 59-ik évében hirtelen elhunyt. Földi maradványait 21-én délután 2 órakor fogjuk a Kistemplomból az ev. ref. egyház szertartása szerint a Kossuth-utcai sírkertben örök nyugalomra helyezni. Felejthetetlen magisterünk, ki nem bírtad elviselni hazád szétdarabolásának fájdalmát, nyugodjál békében. Debrecen, 1924 február 19.

az időközben elszegényedett középosztályt kívánják megterhelni, mi alatt épen

azok bujnak ki a teherviselés kötelesege alól, akik a gazdasági viszonyok megromlásának és az adófizető középosztály elszegényedésének hasznát zsebre-vágták.

Ilyen törvényt én nem írok alá.

Magyarországon már nem lehet visszatérni a régi liberális politikára.

A nagy tetszéssel fogadott beszéddel kapcsolatban Nagy Emil igazságügyminiszter ma a következőket mondotta munkatársunknak:

— Tegnap este már átadtam a miniszterelnök urnak olyirányu javaslatomat, amely szerint ezt a kérdést egészen másként és eredményesebben szeretném megoldani. Történelmi időköt élünk: ma nem lehet arra nézni, hogy mi a szokásos eljárás [és mi az etikett, most köteles minden hazafi az egész lelkét kitárni és a köz rendelkezésére bocsátani.

Hírek Nagy Emil lemondásáról

Politikai körökben délelőtt erősen tartotta magát az a hír, hogy Nagy Emil igazságügyminiszter kedd esti beszéde miatt lemond. Illetékes helyen a lemondást határozatlan meg-cáfolták. Ennek ellenére a parlament folyosóján már Nagy Emil utódjáról beszéltek s Zsitvay Tibor és Pesthy Pál nevét kolportáltak.

A Kansz nagyválasztmányának ülése

Budapest, február 20. A Kansz országos nagyválasztmánya szerdán délután Séthy Antal elnöklété alatt ülést tartott, amelyen a budapesti és vidéki kiküldöttek igen nagy-számban jelentek meg.

A nagyválasztmány tudomásul vette az elnökségnek azt a jelentését, hogy a február havára kifizette illetmények sürgős pótlását kérelmezte és a március havára járó illetmények megfelelő összegben leendő megállapítása iránt megtette a szükséges intézkedéseket.

Bangó tanintézet Budapest

Rádai utca 14. Teljes anyagi garanciával készít elő vidéki magántanulókat is.

ATROCITÁSOK

Szegény az eklézsia. Egyházi és városi közéletünk örökifju szellemi válsága ismételtén bizonyosságot tett általánosan elismert kiválósága mellett. A szellemi old boy ezuttal egyházi minőségében ragyogtatta meg tehetségét. Már hónapok óta hirdette bámulatos bőbeszédűségével, hogy százmillió deficitje van az egyháznak. Emiatt keresztül is vitte a lótszám redukciót és kilenc tanító háttára akasztották rá a ko'dustarisz-nydt. Milyen furcsa, hogy Márk Endréék az egyház adminisztrációs tisztviselőinek kézzel lábbal igyekeznek fizetésemelést adni. Talajdouképen ez nem is olyan furcsa, hiszen Márk Endréék tisztviselői a forradalmi belügyminiszternek korteskedtek a választás alatt. Így pl. Ujváry József a választás idejére szabadságot is kapott. A Márk Endre vezetése alatt működő destruktív érdekszövetkezet minden erejével menti a menthetőt. Szerencsére a debreceni gazdák már kezdenek a hopp-mester elevenjére koppintani. Ki tudja milyen eredménnyel? Az ő szellemi és etikai potenciája elpusztíthatatlan...

MULATSÁGOK

Katholikus bál. A debreceni Katolikus Egyesületek Szövetsége március 1-én, szombaton este 9 órakor az Arany Bika disztermében a kisegítő templom javára nagyszabásu magasszínvonalu zárkörű bált rendez. Belépti jegyek a meghívó felmutatása mellett február 20-tól délután 6-8 között előreválthatók a bálirodában (Katholikus Otthon). A bál fővédnökei Brém Lőrinc pápai prelátus, Miklóssy István hajdudorogi gör. kath. püspök és gróf Zichy János nyugalmazott miniszter. Védnökök: Balas Károlyné, Bernolák Nándorné, Osanak Józsefné, Demjanovich Miklósné, Demkó Jenőné, özv. Dassewffy Aurélné, Kabay Györgyné, dr. Magoss Györgyné, Reviczky Józsefné, özv. Májerszky Mihályné, Ollinger Bélané, Szent-Királyi Tivadarné, dr. Szabó Mihályné, gróf Szapáry Emmy, dr. Vargha Kálmánné, Szikszay Istvánné, Tor-may Cecil, Wildner Károlyné, Wilhelms Emilné.

A katolikus bál irodája a mai napon megnyitott a Katolikus Otthon helyiségében, Piac-utca 68. sz., ahol minden nap este 6-8 óra között minden a bálra vonatkozó felvilágosítás megszerezhető. Telefon 8-62. sz. A rendezőbizottság a mai napon megkezdte a meghívók kibocsátását. Pályoly jegyzések Orasz Jenő bálbizottsági elnökkel eszközölhetők, telefon délelőtt 5-48. sz. Tánco-s jegyek csakis a bálirodában válthatók a hivatalos órák alatt.

Bankos bál. A debreceni pénzüntéti tisztviselők az általuk létesítendő sportegyesület felszerelési alapja javára február 23-án, szombaton az Arany Bikában Bankos bált rendeznek. Jegyek a meghívó felmutatása mellett bármely debreceni bank pénztáránál válthatók. Pályolyjegyek előjegyzése Dregán Karoly főtitkárnál (Általános Forgalmi Bank) és Leitner Barna titkárnál (Magyar Általános Hitelbank) eszközölhetők.

— Mint öröslünk, arany és ezüstön kívül brilliáns és gyöngy beváltás is változatlanul eszközölhető Budapest IV., Vármege-utca 7. — Pénzünti órák 9-5-ig.

Takarmányrépa,
Lucernamag,
Lóheremag,
Zabosbúkköny,

Konykakerti és
Erfurti virágmagvak

legelőcsőbb bevásárlási forrása

KONTSEK GÉZA DEBRECEN

A pallagi villamos vasut menetrendje

A pallagi villamos vasut ünnepélyes megnyitása hétfőn volt s azóta villamos vasut már rendszeresen közlekedik. A pallagi villamos vasut menetrendje a következő:

- I. Indul a Nagyerdő végállomástól 7 óra 5 perckor, érkezik Pallagra 7 óra 25 perckor; indul Pallagról 7 óra 30 perckor, érkezik Nagyerdő 7 óra 50 perckor.
 - II. Indul Nagyerdő végállomástól 8 óra 40 perckor, érkezik Pallagra 9 órakor; indul Pallagról 9 óra 30 perckor, érkezik Nagyerdő 9 óra 55 perckor.
 - III. Indul Nagyerdő végállomástól 12 óra 20 perckor, érkezik Pallagra 12 óra 40 perckor, indul Pallagról 1 órakor, érkezik Nagyerdő 1 óra 25 perckor.
 - IV. Indul Nagyerdő végállomástól 6 órakor, érkezik Pallagra 6 óra 25 perckor; indul Pallagról 6 óra 30 perckor, érkezik Nagyerdő 6 óra 50 perckor.
 - V. Indul Nagyerdő végállomástól 8 óra 50 perckor, érkezik Pallagra 9 óra 10 perckor; indul Pallagról 9 óra 15 perckor, érkezik Nagyerdő 9 óra 35 perckor.
- Egyelőre csak 5 vonatpár fog az új villamos vonalon közlekedni.

Gazdaközönség figyelmébe

A Nonius tájfajta törzsménésbe felveendő kancák kiválogatásának végső határidejül 1924. évi március 3-án hétfőn délelőtt 9 órát, helyéül pedig a lóvásárteret jelölöm ki.

Felhívom azért a Hortobágyon lejelöltési joggal bíró azon gazdákat, akik kancáikat fenti ménésbe felvétetni kívánják, hogy amennyiben azokat eddig a ménésrendező bizottságnak be nem mutatták volna, úgy bemutatás, törzskönyvezés végett a fent megjelölt helyen és időben a lóvásárterre annyival is inkább vezettségük elő, mivel a bemutatásra újabb határ idő nem lesz.

Debrecen, 1924 február 19.

A polgármester helyett:
Zöld s. k. tanácsnok.

Oláhországban tombolnak a vonatkatasztrófák

(A Hajdúföld kolozsvári tudósítójától.) Kisenewből jelentik, hogy a Tighinába induló 746. számú gyorsvonat Mereni állomáson kisiklott. A vonat egy mozdonyból, nyolc személykocsiból, egy posta- és egy podgyásavagonból állott. A kisiklás oka az volt, hogy egy tengely utközben eltört. A törött tengelyes vagon kigurult a sínek közül és a többi vagon utána. Mivel azonnal nem vették észre a kisiklást, a mozdonyvezető csak hajtott tovább, míg az egész vonat kisiklott.

Következett természetesen az utasok idegtépő jajveszékése. A mozdonyvezetőt halálos sérüléssel huzták ki a romok alól. *Stefcsenko* segédgépész a fején kapott súlyos sérülés következtében azonnal meghalt. Négy utas haldoklik. Több könnyű sebesült is van. Körülbelül 250 méternyi vonalszakaszon lehetetlen a közlekedés. Az oláh vasut igazgatóság még nem fogott hozzá a romok eltakarításához és így a közlekedés beláthatatlan időnkig szünetelni fog.

Mindenütt jó,
de legjobb a
Gambrinusban

HIREM

1924 február 21. (Csütörtök)

Prof.: Eleonóra. Kath.: Eleonóra.

1605 *Bocskay Istvánt az erdélyi rendek Marosszereván fejedelemmé választják.*

1613 *A Romanov ház Teodorovics Mihály személyében trónra jut Oroszországban.*

Időjárás: Hazánkban az idő száraz és különösen éjjel hideg. A hőmérséklet maximuma 3 fok, minimuma 3 fok, minimuma 7 fok.

Időjárás: Száraz idő lényeges hőváltás nélkül.

Közművelődési könyvtár nyitva reggel 10—12-ig, 4—7-ig.

Csokonai-színház este fél 8 órakor A három grácia C bérletben.

Apollo: Talmi herceg. Víg-színház: Csillagok felé, Meteor: Tüzek.

A Leányklub táncos teaestélye 8 órakor az Arany Bika kistermében.

Az Orvosegyesület tudományos ülése 6 órakor a szülészeti klinikán.

A ref. p. esbiterium konferenciája 5—7 óra között az egyház tanácstermében.

Gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot tartanak: Kigyó, Arany Angyal, Reménység Sas, Bocskay, Tisza.

— **A városi tanács az árvizsgáló bizottságok megszüntetéséért.** A városi tanács tegnapi ülésén elhatározta, hogy felír a kereskedelmi miniszterhez s kéri az árvizsgáló bizottság megszüntetését. A tanács ugyanis azon az állásponton van, hogy az árvizsgáló bizottság, amely havonta többszáz ezer koronájába került a városnak, nem fejt ki eredményes működést és így legjobban volna szerintük, ha a kereskedelmi miniszter ezt az intézkedést Debrecenben megszüntetné.

— **Felhívás a menekült egyetemi hallgatókhoz.** A Székely Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Egyesületének elnöksége felhívja az erdélyi és felvidéki menekült főiskolai hallgatókat, hogy a Böllöny Dénes gazdasági akadémiai professzor ur temetésén való testületi részvétel céljából gyülekezzenek csütörtökön délután fél 2 órakor a Szeffe egyesületi helyiségében (Péterfia u. 25.).

— **Hátralékos adók befizetése.** A városi adóhivatal felszólítja mindazokat az adózókat, akik a községi adókönyvben előírt és az 1923. évi VII. tc. 19. §-a értelmében esedékes adótartozásukat február 15-ig be nem fizették, hogy azt járulékaival együtt a jelen hirdetmény közzétételétől számított 8 napon belül, vagyis február 28-ig a városi adóhivatalnál annál is inkább fizessék be, mert ellenkező esetben ellenük a zálogolási eljárást azonnal megindítják.

— **A Leányklub** ma, február 21-én este 8 órakor a Bika kistermében táncos egybekötött teaestélyt rendez, ezzel ismét kedves és nemes szórakozást kíván szerezni az ifjúságnak.

— **Öngyilkossági kísérlet a rendőrségi fogdában.** Szerdán délután *Móricz Julianna* 27 éves hajdubüször-ményi születésű nő, aki kisebb kiágások miatt a rendőrség fogházában volt őrizetben, egy őrizetlen pillanatban öngyilkossági szándékából sósavat ivott. A gyorsan előhívott mentők beszállították a belklinikára. Állapota igen súlyos. Tettének oka ismeretlen. Édekes, hogy két nap leforgása alatt ez már a második öngyilkossági kísérlet a rendőrség épületében.

— **DTE álarcos bálját március 1-én feltétlenül megtartják a Korzó-kávéházban.**

— **Az általános kereseti adóivallomás beadása.** A városi adóhivatal felhívja a kereskedőket, iparosokat, orvosokat, ügyvédeket, általában minden értelmi foglalkozást űzőket, amelyet valaki önállóan és nem valamely munkaadóval szemben fennálló szolgálati viszonyból folyóan folytat, földbirtókat, felelőbirtókat stb., hogy általános kereseti adóvallomásaikat februárban az illetékes kerületi adóhivataloknál okvetlenül nyújtsák be. A bevalláshoz szükséges nyomtatvány iva a városi kerületi adóhivataloknál szerezhető be. Aki bevallását az előírt határidőben nem adja be, vagy bevallásából adóköteles foglalkozást kihagy, a kivétel során megállapított adónak 25 százalékát, ha pedig a hozzá intézett felhívásnak sem felel meg, az elsőfokúlag megállapított adónak 30 százalékát fizeti bírság fejében.

— **Menekültek figyelmébe.** Akiknek két éven aluli gyermekeik vannak, február 22-én, pénteken délelőtt 9—12 óra között egy ajándék főkötő átvétele végett jelentkezzenek a menekültügyi kirendeltségen.

— **Hírek a rendőrségről.** A rendőrség őrizetbe vette *Éllis András* 35 éves békéscsabai aszszonyt, aki Debrecenbe jött és itt összetalálkozott különváltan élő férjével s attól a viszontlátás öröme 400 ezer koronát ellopott. Az eljárás megindult ellene. — *Csörgő István* debreceni lakost a miskolci rendőrség elfogta s kiderült, hogy *Csörgő Tóth Piroka* debreceni Kéttalalom utcai lakostól a váróteremben igen sok fehér- és ruhaneműt ellopott. A lopott holmikat mind megtalálták nála. *Csörgő* ellen folyik a büntető eljárás.

— **Bántalmazta a rendőrt.** A debreceni kir. törvényszék *Ujjalussy József* elnöke alatt működő büntetőtanácsa szerdán vont a felelősségre *Vona János* debreceni mészáros, aki a múlt évben itales állapotban bántalmazta a rendőrt. A bíróság hatósági közeg elleni erőszak vétsége miatt 250 ezer pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

— **Először bicskázás, azután köfél.** Különös körülmények között köztet követelt el öngyilkosságot *Kozma István* 74 éves földmives Köntöskert, Szabolcs-utcai lakásán. Először egy rozsdás borotvával akarta felvagni a torkát, azonban szakálá miatt ez a terve nem sikerült. Erre kiment az udvarra, bevett egy szegyet a falba s arra felakasztotta magát. A rendőrség részéről dr. *Tóth Sándor* rendőrfővezető és dr. *Berényi* ügyeletes tisztifőorvos szálltak ki a helyszínre, de már csak a beállott halált konstatálták. Tettét hozzátartozói szerint gyógyíthatatlan betegsége miatt követte el.

— **Telefon előfizetők figyelmébe!** A Hajdúföld január hó 17-iki számában megjelent „Telefon előfizetők figyelmébe” című közleményre a m. kir. postaigazgatóság értesíti a távbeszélő előfizetőket, hogy a közlemény egy teljesen magánjellegű szaknévsorra vonatkozik, amely a „Távbeszélő előfizetők betűrendes hivatalos kiadású névsorával” semmiféle összefüggésben nincs. A hivatalos névsor részére ez időszereint hirdetések senki sem gyűjthet.

— **Medek Anna és dr. Székelyhidi Ferenc hangversenye február 27-én a Bikában.** Medek Anna, az Operaház legelső drámai énekesnője, Wagner, Puccini, Verdi operáinak ünnepelt hősnője és dr. Székelyhidi Ferenc tenorista, mindketten a m. kir. Operaház örökös tagjai február hó 27-én, szerdán hangversenyeznek a Bika disztermében.

— **Nykosz közlemény.** A Nykosz tudatja tagjaival, hogy Szabó Mihály hentesáru nagykereskedő és Mayer Antal János női divatáru nagykereskedő (Piac-utca Tisza-palota) Nykosz tagoknak a vásárlások alkalmával 5 százalék kedvezményt ad. A Nykosz híreket a „Turul” biztosító hirdetőtábláján tudják meg a tagok. A választmány tagjai és pötagjai február 21-én délután 6 órakor az irodahelyiségünkben gyűlésre okvetlenül megjelenni sziveskedjenek.

— **DTE álarcos bálját március 1-én feltétlenül megtartják a Korzó-kávéházban.**

— **Felhívási parancs!** Katonák, csendőrök, vámőrök! Ezennel figyelmeztetnek, hogyha bármilyen katonai felszerelésekre szükségük lenne, azt egyedül *Piskolty* hadfelszerelések lerakatában szerezhetik be a legolcsóbban. Ugyanott katonai és polgári szabóság. Szolid ár. Szakszoknak még 10% engedmény. Debrecen, Kossuth u. 58.

— **Különleges katonai és polgári sapszabóság** Kórács, Debrecen, Simonffy utca 5. Kész sapszak raktáron, ugyanott elsőrendű fehérnemű-varroda.

SZÍNHÁZ

Műsor:

Csütörtökön: Három grácia. C bérlet.
Péntek: Ugyanaz. D bérlet.
Szombat: Ugyanaz. Bérietszűnet.

Színházi körökben

Bár ma már huszadikszor kerül színre a „Három grácia” operette, mégis minden este fél tízenegy tájban zugó tapsvihar és éljenzés zavarta meg a Kossuth utca csöndjét. A diákhely lelkes közönsége ugyanis minden este testületileg levonul a kedvencének, *Kovács Terusnak* ötödik ablaka elé, hogy ott még egyszer ünnepelje a diákaivek jelenlegi királyánóját,

„Tejesikét”.

A „Három grácia” különben diadalmasan halad a huszonötödik jubilaris előadás felé, ami csak a Csokonai színház, de az egész vidéki színház történetében páratlan eset. Még eddig nem volt szindarab, amelyik vidéken sorozatos huszonöt előadást ért volna meg. A Három grácia az első darab és a debreceni Csokonai színház az első a vidéki színházak közül, amelyik hétfőn ezt a rekordot elérte. Kedden este aztán, a Három grácia előadásai miatt hosszabb hallgatásra kényszerített prózai személyzet jut ismét szchoz a Molnár Ferenc

Vörös malom

című darabjának bemutató előadása alkalmából. A darab *Molnár Ferenc* nek minden legutóbbi darabját is felülhaladja rendkívüliségek dolgában. A Vörös malom legnagyobb női szerepe a legjobb kezekben, a

Halassy Mariska

kezében van, aki az ő nagy művészetének minden készségét felhasználva iparkodik azon, hogy a „színházi szempontból” is nagyszerű szerepét sikerre vigye. A másik fő női szerep *Erdődi Lilinek* jutott. Ő játsza az otthagyt asszonyt, aki mindent elkövet, hogy megtévedt férjét visszahódítsa, főleg a

rakott káposztával

experimentálva. *Csapó Mária* egy gazdag német kis leány szerepét játsza. A férfi szerepek közül *Rólkó József* alakítja a Vörös malom szerkesztőjét, a *magistert*. *Vértes, Rajz* és *László Gyula* egészítik ki az

együtttest. Ilyen szereposztás mellett sokat remélnék a színházról a Vörös malom bemutatásától, annál is inkább, mert kiállítás szempontjából is nagy áldozatokat hozott a direktció a darab sikere érdekében. Maga a Vörös malom, tekintve azt, hogy a Csokonai-színház színpada jóval nagyobb, mint a Magyar Színházé, még talán túlszárnyalja a pesti kiállítást.

Az énekes személyzet egyrésze a Grácia végleges lezajlása után kezd hozzá Thau Gyulának

"Katica királynő lesz"

című szép színműve előkészületéhez, ami közvetlen a Vörös malom után fog színpadra kerülni. A darabban az énekes színészekon kívül Halassy Mariska és László Gyula is fognak játszani.

Nehezen várják már a színházról Timár Ila végleges felgyógyulását. Ha ő ismét megjelenik a színpadon, akkor rövidesen színpadra hozzák Olfenbechnak "O pheus a pokolban" című klasszikus operettjét, amit bizonyosan nagy örömmel fogad Dabrecen zenét kedvelő közönsége.

A publikumnak ez a rétege különben eddig is élvezheti a színház falai között a komoly muzsikát is, mert rövidesen színpadra kerül

Voith Ilonkával

a címszerepben a *Hermelines* nő, amikor a színház c széphangu szoprán énekesnője pártnerével, *Bárdnyival* együtt ismétolten és újra bebizonyíthatja fényes tehetségét a közönség előtt.

Színházak és mozgósínházak közleménye Csokonai-színház

A katonazenekar elfoglaltsága miatt az igazgatóság kénytelen a Három grácia diadalmát megszakítani és így szombaton Gorkij mélyrejáró Éjjeli menedékhelye C bérlet tisztviselőjében, vasárnap este pedig Echegaray világhírű drámája, a Folt, amely tisztit, Halasi Mariakával a fő női szerepben kerül színre.

A három grácia sláger operette vasárnap délután.

"Vörös malom" Molnár Ferencz világszenzációs színjáték premierje kedden február 26-án.

Apollo-mozgó

Talmi herceg, komédia Robert Warwickkal. Kisérő Fatty elemibe jár. Amerikai burleszk.

Vigszínház-mozgó

Két amerikai sláger. Csillagok felé. — Szeresd a nőt.

Jón: Szezonemény. Akár az emberek állászerelőkkkel. Dávid és Góliát

Meteor-mozgó

Csütörtökön "Ivette" vagy "Tűzök" nagy attrakció. Csak felnőtteknek. Előadások 6 és 8 órakor. — Jegyelővétel.

RESZVEDÉS

A DEAC labdarugó szakosztálya csütörtökön este fél 6 órakor ülést tart az Egyetemi Körben Pénteken este 6 órakor választmányi ülés lesz. A tagok pontosan s minél nagyobb számban jelenjenek meg.

A DTE vivó-clubjának megalakítása. A Debreceni Torna Egyesület kebelében egy önálló vivó-clubot alakítanak meg. Az alakuló ülés febr. 21-én csütörtökön este 8 órakor a Korzó-kávéház külön helyiségében lesz. A vivó-clubot megalakító bizottság ezen az ülésen teszi meg javaslatait.

Sport hírek. Vasárnap tartják meg Budapesten az első bajnoki mérkőzéseket. Az MTK a Törekvéssel, az FTC a "33" FC vel, a KAC a BTC-vel, UTÉ az UTSE-vel, VAC a Vassal, III. ker. a Zuglóval játszik. A második osztályban a TTC—NSC, BEAC—Postás, MAC—EMTK az érdekesebb mérkőzések. — A Labdarugó Szövetség tárgyalásokat folytat a csehekkel való sportintézkedés felvétele érdekében. — A fővárosi labdarugó mérkőzésre alaposan felkészülték a beléptijegyeket. Egy páholy 30 ezer korona lesz, a legolcsóbb jegy 5 és 3000 korona. A keleti kerületben is aiapos emelés várható. — Eszt—magyar válogatott atletikai verseny lesz a nyáron.

KÖZLENDÉS

Javulás a tőzsdén

Háromszázalékgig esett a kospépsz Szilárd az utótőzsdé

A mai tőzsdén már a nyitás előtti árfolyamok arra készítették a kontre mint, hogy eladásaikat fedezze. E vásárlások nyomán szilárdan nyitott a tőzsdé, azonban a tőzsideid közepéig lemorzsolódtak az árfolyamok. Később zárlat felé megjavult az irányzat, különösen az arbitrázsértékeket kereste a spekuláció. A félóránként beálló irányváltozás főleg a tőzsdén terjesztett

politikai híreknek tulajdonítható.

Hírek terjedtek el arról, hogy a hivatalos lapban megjelent valorizációra és a kényszerkölcsönre vonatkozó rendelet életbeléptetését elhalasztották. Állítólag ennek hatása alatt

zuhant le a kospépsz

négy százalékgig, sőt a hivatalos tőzsdé idő után három százalék mellett helyezték ki nagyobb összegeket. Az utótőzsdén az irányzat megjavult és a mai legmagasabb árfolyamok fölé jöttek létre kötés k.

A valuták emelkedésének hírére nagy tételekben vásárolták az arbitrázsértékeket.

Az utótőzsdén Magyar Hitelért 950, Salgóóért 930, Államvasutért 680—700, Ganz Danubiusért 6 millió koronát fizettek.

A nemjegyzett papírok

piaca teljesen üzletelen, csak néhány értékben jött létre kötés. Mobilbank 8. és fél, Foresta 70, Demecsori 20 ezer.

A sertés és lókitvitel engedélyezése. Budapestről jelentik: A sertéskitvitelt március 1-től kezdve a következőképpen engedélyezik: Engedély nélkül Nagytétény, Győr, Barcs és Szegedről szabad sertéseket kiszállítani. A győri vásárból azonban csak Veszprém, Zala, Somogy, Sopron, Győr és Mosonvármegyék területén hizalt sertések exportálhatók. Vagó-

sertésként csak tényleg késre érott darabonként 140 kg-on felüli hizott sertés becsajtható a kijelölt vásárokról kivétel céljából.

Február 25-től kezdve a ló-export

felszabadul és egészséges lovak, a versenylovakat, tolvérekét kivéve, kiviteli engedély nélkül és szállítási igazolvány nélkül exportálható.

A markalevél úgy állítandó ki, hogy a ló egyénisége megállapítható legyen. A kiviteli csak a következő határállomásokon át történhet:

Biharkeresztes, Löksháza, Gyékényes, Kelebia, Murakorosatur, Komáromújvaros, Salgótarján, Satoraljaiújhely, Szob, Kőszeg, Moson, Magyaróvár, Sopron, Szentgotthárd és Toronya. A lábón való kivitelt továbbra is előzetes kiviteli engedélyhez kötik.

Magyar korona: 0.0140

Zürichi zárlat

Berlin 127 1/2, Hollandia 215 1/2, Newyork 577 1/2, London 2481, Páris 2390, Milano 2480, Brüsszel —, Prága 1675, Budapest 0.0140, Belgrád 730, Bukarest 310, Bécs 81 1/2, Szófia 445.

Devizakörp. hiv. árf.

Dollár 32850—35105, franciafrank 1380—1490, Svájci frank 5650—6050, cseh kor. 947—1017, lei 178—190, lira 1410—1510, dinár 413—441, nemet marka —, osztrak korona 45—49 fillér.

Terménytőzsdé zárlat

A mai terménytőzsdén az irányzat lanya volt. Az árak az utolsó napokhoz képest további 10000 koronával esek.

Hivatalos árak: 75 kilós tiszavidéki buza 223000—227000, egyéb 220000—222000, 70 kilós tiszavidéki 230000—235000, egyéb 225000—230000, rozs 180000—185000, takarm. árpa 180000—200000 sörarpa 210000—230000, zab 210000—230000, tengeri 190000—200000, korpa 13400—136000. Lohre 800000—900000. Lucern nagyarankamentes 850000—1000000, nagyarankas 850000—900000.

Ferencvárosi sertés vásár

Nyitvására maradvány 49, érkezett 257, eladott 120. Zártvásáron nem volt forgalom.

PALMA KAUCSUK-TALPVEDŐ ÉS KAUCSUK-SAROK

rendkívül kellemes viselet és emellett gazdaságos, mert olcsóbb és tartósabb, mint a bőr Hideg és nedvesség ellen véd!

Cipésze szakszerűen felerősíti!

A „Parfumerie Ilona” szenzációs reklámja!!!!

Mindenkienek egy ingyen manicur bérletet adunk,

aki 50 ezer koronán felel bármit is vásárol a

Parfumerie Ilonában Szent Anna-utca 1. szám.

REGÉNY

Tavaszcvarók

Irta: IGMÁNDY GÉZA

(Folytatás)

Azután sorra kerülnek az eljegyzés egyes mozzanatai.

— Mikor Ákos kilépett — elmékedik Marci — én már akkor tudtam, hogy ennek ez lesz a vége. Ugy egymáshoz illenek, hogy el sem lehet képzelni őket mással-mással. És Ákos nem is igen tagadta, hogy szereti. Ilonka sokkal tartózkodóbb volt. A gyanum akkor erősödött meg véglegesen, amikor meghallottam, hogy Ákost Ilonka ápolja. Ekkora önfeláldozásra csak az képes, aki... — nem találta meg a szót, elakadt. Attért tehát a folytatására:

— Rohanonczyékát nem lepte meg a dolog. Olyan boldogok voltak, amikor Ákos elővette a két aranykarikát. A nagyságos asszony sirt is, mosolygott is; Rohanonczy bácsi a Gáspár bácsit ölelte magához. A nagyságos asszony még engem is megcsókolt — pirult el Marci — olyan boldog volt. Ilonkáról és Ákosról nem is beszéltek.

— Mi kimegyünk egy kicsit a hártárba — jött be Ákos. — Téged Marcikám most nem viszünk ki, mert lóháton megyünk edes apámmal. Ti csak beszélgetsetek, nemsokára visszajövünk.

— Gyenge vagy még Ákos — aggodott Katica. — Attól félek, hogy nehezedre fog esni a lovaglás.

— Nem, edesem! — felelt Ákos, elég erős vagyok már. Csak lépést fognak menni — és megcsókolta szerető nővére homlokát. — Szervusz-tok!

Ákos bizony még nem nagyon biztosan ült a nyeregben. Baba is hamarosan észre vette, hogy nem a régi erős terdek szorítják, de azért nem fickándozott; megbecsülte magát.

— Ugy gondoltam — törte meg a csendet Iklódy, amikor egy kis kerek erdő mellett elhaladtak — hogy erre a dombra építettünk egy házat. Tudod, olyan villaszerűt. Ilonkának hadd legyen benne öröme. Az az öreg ház egészen más — folytatta egy kis idő múlva — abban van valami ódság; a régi lakóinak a szelleméből itt maradt valami, amit nem mindenki tud megérteni, csak azok, akiknek a bölcsőjét benne ringatták. A mostani emberek szeretik a változatosságot, az újszerűt, olyat, ami az ő egyéniségüknek bélyegét viseli. Csak abban érzik jól magukat, ami átalakult igényeiknek megfelel. Mit szólsz ehhez a tervehhez?

— Én csak örülök — válaszolt Ákos — hogy edesapám ennyire figyelmes, de azt tartom, hogy ahol én jól érzem magamat, onnan Ilonka nem fog kívánczolni. Ennyire már ismerem.

A távolban füvet kaszáltak. A lengedező szél el-elkapta a félig száradt kellemes illatát.

— Az a föld az, — mutatott Iklódy a kaszások felé — amit Tasnády Gyurkától vettem. Kitűnő széna van rajta. A szántó is elsőrangú. Nem bántam meg a vásárt. — Gyűjtögetem neked — tette hozzá halkán — tudom, hogy megbecsülsz. Nem fáradtál még ki? Leszállhatunk pihenni.

— Nem, edesapám! — szólt Ákos élénken — egy cseppet sem esik nehezemre. Nagyon kellemes ez a csendes poroszkálás.

Iklódy Gáspár sorra megmutogatta a fiának a földet. Elmondta, hogy tavaly mi volt és most mi van beléjük

Elismert kiváló minőségű csemege- és fűszer-árak legolcsóbb beszerzési forrása a „HANGYA” Főüzlet: RÓZSA-UTCA. Fióküzletek a város minden részében.

vetve. Elmagyarázta, hogy a buza után mit kell vetni; ezen a táblán milyen összetételű műtrágyát használ; a mind jobban elszaporodó arankát hogyan kell kiirtani és száz aprólékos dolgot, amit a jó gazdának tudnia kell.

Majdnem lecsuszott már a nsp az égről, amikor a terrasz előtt le szálltak a leről.

Vacsora után lementek a szalonba. Palkó vitte a szót. Zajos jókedvvel mesélte, hogy az országuton egy ismeretlen hímto előzte meg őket. Tüzes — meghasadtolva eddigi szokását — megvadulva rohant utána. Gábor csak úgy tudta megfékezni, hogy leugrott a kocsiról és megfogta a kentárszárát. Még így sem akart megfordulni.

(Folyt. köv.)

A mai arakhoz képest olcsó áron árusít

Vitárius Sándor és Társa
Egyháztér 3. szám.

Férfi öltönyökhöz mindenféle

Bélésárukat.

Női és gyermek fehéreneműekre

Vászonneműeket
Mosott schiffonokat.

Valausieu, fillé és klöpl

Csipkéket,
mindenféle

Rövidárukat

és
Harisnyákat.

Öntött és sajtolt
Butorveretek

Nickelezett réz és lackozott

Lőszerszám veretek

legjutányosabban

Bészler Lajosnál
Széchenyi-u. 2.

Kézimunkák

matyóhímzések és gyapjúfonalak
leszállított áron

Művészi előnyomda

WEINBERGERNÉL Budapest
VII. Károly király-ut 15. szám.

Zománcos öntött vasedények,
épület- és butorvasalások

BAKOS vasüzletében
Csapó-utca 88. Telefon 6 20.

Hogyha meghűl keze lába
„Indaszesz“ az orvossága

Gyártja: Inda Művek Rt., Budapest,
X. Szapári utca 31. Képvisező Debrecen és vidéke részére Bíró Sándor kereskedelmi ügynöksége,

C. B. a valódi írlandi cerna!

filet munkákhoz csak ezt használja
Nagyban és kicsinyben

WIEG TESTVÉREK, BUDAPEST
IV., Deák Ferenc-u. 23.

Megérkeztek a tavaszi újdonságok, melyekből 600.000 koronától készítek férfiöltönyt munkadíjjal együtt. — Precíz nagy munkásokat keresek, budapesti elsőosztályú órabért fizetek.

Tegdes János,
Péterfia-u. 42.

Szardíniák PIAC-UTCA 51.
Thon-hal főpostával szemben

Humár
Kaviár
Pástétomok
Telefon Huskémek
70 Gombakonserv
alapítva 1893. Sajtók, likőrök stb

CSANAK JOZSEF K. Rt. Tüszér és esomege üzletében

Nehéz az élet!

Jó ruhába járni gondot ad, VÉGHEZ olcsón beszerezni tessék menni, hol kevésbé használt uri ruhák eladása, vétele és sikámi ruhák kölcsönzése
Vár-utca 2. sz. (Zenédével szemben).

Pipereszappant,
Orosz kölnivizet,

Parfümöt minden illatban. Fogpasszét, Szájvizet, Arckrémeket, Kezfényesítőket, Kószereket és Fertőtlenítőszerkeket stb. legolcsóbban és legjobb minőségben beszerezheti a

KORZÓ DROGUERIÁBAN
PIAC-UTCA 42. TELEFON 14-80.

Tavaszi angol és francia divatlapok

Férfi divatlap, Kézimunka-lapok, Divatszalon, Legújabb Divat, Record, Paris legújabb számai kaphatók
Csáthy Ferenc egyetemi könyvkereskedés és irodalmi vállalat Részv. Társ.

Bészler és Dávid vaskereskedés
(a Kossuth szobor mellett)
Vasak, lemezek, szegek

mindenféle méretben. Épület és butorvasalások, szerszámok, edények, mezőgazdasági cikkek. o-o
TULAJDONOS: DAVID JAKAB.

Killer Ede butorgyáros, udvari szállító
villanyerőre berendezett butorgyára és modern lakberendezési vállalata
Debrecen, Ferencz József-ut 68. szám alatt.

Allandó butorkiallítás ebédő-, háló uriszoba és leányszoba berendezéséből, — ugyszintén nagy választék tömör butorokban is.

Értéktözsdei árfolyamok (ezresekben)

Bankok:	Viktória 335	Lipták 24	Papiripar 55	Keglevich 18
Angol 153	Iranszdan 105	Gép és vasut 78	Fellen —	Királysör 100
Bosny. agrár 95	Bányák és téglagy 625	Magyar acél 430	Hangyaipar 31	Polg. Sör 750
Földhitel 820	Bauxittrüsz 625	Mérleg 48	Kábel 10.5	Krausz 100
Magyar 400	Beocsini 1675	Belga fém 250	Királyautó 40.1	Pannonia s 22
Hermes 118	Borsodi 280	Motorgyár 65	Óstermelő 40.1	Pemesi sz. 205
Agrár 50	Lőrinczi 150	Olom 47	Gummi 495	Szálloda-ny. fürdő
HSzlavon, 70	Cement 16.1	Chandvir 230	Vasut forg. 370	Pannonia —
Lloyd Bank 27	Unio —	Rex 12	Interrexim 48	Royal —
Magyar hitel 900	Szászvári 595	Rima 185	Star 35	Egisz 81
Ingatlan 490	Kohó 160.1	Roessemann 90	Telefon 240	Ligetsznanat 35
Cseh 29	István 80	Rotmüller 23	Török patika —	Schwartzner 90
Forgalmi 65	Csep.tégla 43	Schlich 126	Unio szantáz 30	Lukács 13.75
Jelz. 120	Drasche 500	Schuller 50	Szolnoki 14	Faipar:
Ker. hitel 40	Magnesit 40.0	Pendlorf 120	Zagyvapálfai 56	Mercuria 10
Jeszámotoló 142	M aszfalt 90	Vegyipar 46	Cukorgyárak	Cserző —
Jász 37	Á. Kész. 425.1	Vagongyár 100	Dé cukor 720	Dharaszti 15
Közp. Jelz. 27	Kerámiai 140	Wörner 26	Hórvát 1225	Egy. fa 65
Városi 15	Nagybát. 355	Fémkeresk. 28	Cukoripar 50.0	Funieryár 25
Merkur 32	Salgó 905	Vulkan 175	Mezőgazd. 710	Guttmann 1300
Nemz. bank 80	Ujlaki 340	Corvin gép 15	Mezőhegy. 44	Hazai 260
Magy. Hitel 280	Urikányi 1350	Textilipar 20	Stummer 3.50	Honfia 17
Kere-k. 1960	M. ri szén 45	Gyapjamosó 98	Ételmizser	Körösb 8
Hungaria —	Sajóköndői —	Szővökötő 80	Cinner 10.5	Kronberger 26
Wiener B 190	Nyomdák	Goldberger 135	Ju-nei —	Lignum T. 170
Fakerekpéztára	Athenaeum 305	Győri textil 4.1	Fruktus —	Magy.-Am. 26
Belvárosi 60	Franklin 245	Juta 26.1	Halkeresk. 38	Erdő 10
Egyes.fővár. 323	Globus 80	Karton 138	Szalámi 31	M. Loyd 23
Kőbányai 30	Kunossi 33.5	Kender 130	Océán 58	Malomsoky 20
Magy. Ált. 310	Pallasz 84	Pamut 310	Püspöki 26	Nemzeti 375
Moktár 310	Pesti könyv —	Szegedi 650	Tokaji 62	Lichtig 10.75
Pesti hazai 600.0	Révai 105	Vegyipar	Villányi 6.1	Jfa uj 800
Lipótváros. 19	Rigler 140	Chinoi 63	Gáz és villamos	Rézbányai 205
Biztosítók	Stefaneum 12	Danica 161	A. t. Gázizzó 23	Szalonia 135
L. Magy. 12500	Fővárosi 30	Diana 135	Ált. Légz. 1120	Nasici 3250
Fonciére 400	Vas és gépgyára	Spodium 385	Izzo 860	Viktoria 11
M. francia —	Koburg 75	Flóra 185	Just izzó 15	Zabolai 185
Jég —	Csáky 33	Dung. műtr. 335	Auer 390	Zentai 280
Pannonia 250.0	Gépgyár 225	Keleti 60	Plöbus 62	Hitelfa 62
Nemzeti b. —	Fabian 16	Kein és Fia 13	Vasm. vill. 5.1	Közlekedési váll.
Malmok	Pegyver 19.0	Szilárd 170	Lámpa 340	Adria —
Back 103	Flankl 18.1	Szakra 114	Olajművek	Atlantica —
B.-miskolci 185	Ganz-D. 625	Lőrök 38	Marosi petr 120	Sózuti 46
Concordia 70	Ganz vill. 2750	Wander 26	Jajipar 120	Bar 37
Békéscsabai 85	Hoffher 245	Különfélék	Sőr és szeszipar	Jéi vasut 125
Eiső bpest 162	Kistarcnai 88	Sárdi 17	Baróti 10.5	Mefer 500
Törökszentm. 30	Kühne 100	Bóni 100	Részv.-sör 27.1	Levante 320
Gizella 71	Gyórfy 15.1	Brassói 500	Pemesi sör 19.1	Miskolci 50
Hungaria 145	Kissling 32	Corvin film 19	Fővárosi sör 45	Nova 176
Királymalom 41	Láng 220	Dorogi 48	Gschwindt 415	Altamvasut 690
		Dunántuli 105	Győri szesz —	Tröst 170